

GAZETA TRANSILVANIEI.

Apare în fiecare zi de lucru.

Preţul: pentru Austro-Ungaria pe an 24 cor., pe 1/2 an 12 cor., pe 1/4 an 6 cor. Pentru România şi străinătate pe an 40 franci, pe 1/2 an 20 franci, pe 1/4 an 10 franci. Număr de Duminică 8 franci pe an.

Redacţia,
Tipografia şi Administraţia:
BRAŞOV, PIAŢA MARE Nr. 30.
Telefon: Nr. 226.

Pentru Braşov cu dusul acasă pe an 24 cor., Fără dus acasă pe an 20 cor. pe 1/2 an 10 cor., pe 1/4 an 5 cor. Un număr 10 bani. Inserate: un şir petiu 20 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarif şi învală. — Reclame pe pagina a 3-a un şir 20 bani.

Activitatea în cameră.

Deputaţii noştri deşi puţini la număr, au început campania cu adunările populare, şi-au început activitatea în cameră. Luni a ţinut *Dr. Mihali* un discurs succes şi argumentat, iar Miercuri a răsunit în cameră glasul d-lui *Dr. Vaida*.

Ţinem azi partea primă a discursului lui *Mihali*. Iată ce a zis dânsul:

On. cameră! În numele partidului naţionalităţilor am onoare a dezbăta, că atât pentru ţinuta mea politică, cât şi pentru neîncrederea cu care suntem faţă de guvern, nu pricepem bugetul. Rog on. cameră, să-mi expună motivarea acestei neîncrederi. Guvernul actual a venit în seamă păcei. Cu prilejul venirii la guvern, dintre membrii guvernului mai se seamă d. ministru de interne a avut partidul pacea. Dar, cu duşmanul trebuie să constat, că în viaţa politică, în guvernarea faptică n-a avut pacea dorită de d. prim-ministru. Vă voesc să mă extind acum asupra silnicilor comise de actualul guvern cu prilejul alegerilor. Doar acestea au fost vestejite aici în cameră, ba ele au fost tratate amănunţic în diferitele reviste.

Hantos Elemér: Scotus Viator!

Dr. T. Mihali: Da, Scotus Viator a eternizat faptele acestea. N-a făcut altceva nimic, iar d-nii deputaţi încă nu putut convinge, că nu noi, naţionalităţile am fost aceia, cari am informat pe Scotus Viator, ci d-nii deputaţi aici în cameră i-au servit datele.

Hantos E.: Clae?

Dr. T. Mihali: Intrucât cartea lui Scotus Viator a eternizat toate vorbirile şi interpelaţiile din cameră ale opozanţilor.

Strigăte în dreapta: Da, împodobite arbitrar.

Dr. T. Mihali: Asta e treaba autentică. Noi nu am contribuit cu nimic şi n-am influenţat.

Ce priveşte rezortul de interne, n-adevăr am fi aşteptat, ca d-nul ministru de interne să fi luat unele dispoziţii, cu multe nedreptăţi comise zilnic de către autorităţile administrative contra tuturor popoarelor, dar mai cu seamă contra noastră, a naţionalităţilor, măcar în parte să înceteze. Durere însă, că în privinţa aceasta stările noastre administrative nu numai că nu s-au îmbunătăţit, ci, din contră, mai tare s-au înrăutăţit.

Din constatarea făcută aici de către antevorbitorul d. coleg *Györfy Gyula*, precum şi din interpelaţiile şi plingerile expuse în cameră v-aţi putut convinge, că zădărnice ne-au fost eforturile de a se face dreptate şi de a fi apăraţi contra slujbaşului administraţiei, care a abuzat de puterea în situaţia ce ocupă; în privinţa aceasta nu numai n-am primit satisfacţie şi nu ni-s-a făcut dreptate, ci astăzi în administraţie a devenit uz, că o sentinţă nedreaptă adusă de către subprefect, vicecomitele, autoritatea superioară, năzuieşte să rezolve recursul contra acestora astfel,

ca nu cumva să compromită pe subprefectul, iar autoritatea a treia, mai cu seamă ministerul de interne rezolvă afacerea astfel, ca să nu compromită pe vicecomitele sau pe autoritatea administrativă. (Contraziceri în dreapta). Eu am experienţe în chestia aceasta şi vorbesc din experienţă.

Hantos E.: Spune cazuri concrete!

Dr. T. Mihali: Dacă d-voastră voiţi cazuri concrete, vă pot servi, dar ar trebui să abuzez de pacienţa d-voastră mai multe zile, deoarece ce e lung şirul faptelor, pe cari slujbaşii administraţiei le comit mai cu seamă în ţinuturile locuite de români. (Mişcare şi contraziceri în dreapta. Strigăte: Aceia purced strict.) Mulţumim pentru o astfel de stricteţe, care ţineşte la persecutarea continuă contra cetăţenilor statului, încât azi raportul dintre cetăţeni şi slujbaşii administraţiei e de atare, că slujbaşii administraţiei sunt consideraţi de cei mai primejdioşi duşmani. Deşi slujbaşii acestia ar trebui să-i fie poporului conducători şi sprijinitori şi să armonizeze cu poporul. Să începem cu comuna. Legea comunală asigură fiecărei comune dreptul de a-şi alege primar comunal. Constat, că împrejurările actuale şi sistemul de guvernament s-au dezvoltat într-acolo, încât în Ungaria abia există comuna, care să-şi poată alege de primar pe acel individ, pe care-l voeşte şi care e vrednic să fie ales, deoarece subprefectul abuzează de dreptul lui cardinal şi în chestii de alegere nu purcede după cum cer interesele poporului, că adică să ştiricească, că în comuna respectivă care ar fi bărbatul cel mai chemat şi mai vrednic şi pe acela să-l recomande. De aici obvine de multe ori, împrejurarea condamabilă, că respectivul primar comunal nu poate oferi garanţă materială, în caz că lipsesc bani din cassa comunei (Sgomot). On. cameră! N-ar fi permis, dar la noi azi a devenit uz, că primarul e numai cu numele primar, numai materialiceşte e răspunzător, dar într-adevăr manipulaţia banilor se face prin notari. (Contraziceri în dreapta).

Tot astfel se întâmplă şi la alegerile de notari. Subprefectul candidează pe cine el voeşte şi prin faptul acesta dreptul de alegere devine iluzoriu. Eu m'aş bucura foarte mult, dacă n'ar fi aşa, ci altfel, dar la noi, cel puţin în ţinutul, unde locuiesc şi trăiesc eu, aceasta se întâmplă cum spusei.

Legea de naţionalităţi şi cea comunală ordonă hotărât, ca în ţinuturile locuite de naţionalităţi, într-o cât se poate, în toate funcţiunile oficiale să se aplice indivizi cari fac parte din naţionalitatea respectivă; iar în caz, că nu s'ar găsi de acestia, atunci să se numească astfel de indivizi, cari înţeleg limba comunei respective şi a locuitorilor aceluiaşi ţinut. Azi, durere, aproape jumătate

dintre notarii comunali nu vorbesc limba poporului respectiv, ci prin interpret se înţeleg cu poporul (Contraziceri în dreapta). În cercul notarial, unde imi am averea, în timpul din urmă a fost ales un notar, pe care nu-l voia poporul, care nu ştie nici o boabă româneşte. (Sgomot). E de neînţeles, ce stări domnesc în aceea comună, unde notarul trebuie să comunice cu poporul prin ajutorul interpretului.

Sümegei Vilmos: Inveţe unguereşte!

Dr. T. Mihali: Mai departe legea de naţionalităţi şi cea comunală asigură naţionalităţilor, ca în procedura comunală să întrebuinţeze limba proprie ca limbă protocolară. În privinţa aceasta vrednicul şef al guvernului antecedent, primul-ministru *Dr. Alexandru Wekerle* a şi declarat aici în cameră, că în viaţa comunală naţionalităţile au dreptul să se folosească de limba protocolară, fiindcă durere, în ţinuturile locuite de naţionalităţi limba naţionalităţii respective este delăturată din oficiu, de unde urmează, că ea nu poate fi întrebuinţată ca limbă protocolară.

Nici nu poate vorbi o altă limbă, pentru că membrul reprezentanţei nu ştie decât o limbă. Aluzia mea se referă la limba protocolară; şi e destul de dureros, că în ţinuturi locuite de români limba noastră este formal exclusă din uz, chiar şi în limba protocolară.

Iar ce priveşte alegerile, stăm aşa, că se acordă dreptul alegătorilor de a-şi alege ei nu numai notari şi juri, ci chiar şi membrii congregaţionali. În multe locuri am încercat să ne organizăm alegătorii, în vederea alegerilor congregaţionale, în cercuri, unde 90% din populaţie sunt români. Am şi isbutit în câteva cazuri, dar congregaţia de obicei nimicia alegerea. Ba s'a întâmplat, că faţă de candidatul nostru, — un avocat sau alt intelectual — comitatul ne-a pus de contracandidat un funcţionar servil şi l-a scos învingător, după ce de repetate ori s'a orânduit alegere nouă, aşa că alegătorii noştri în sfârşit s'au urât de atâta hal.

La noi tot mereu se proclamă, că este libertate, chiar şi libertate electorală. Numai cât nu suntem în poziţia, de a ne putea folosi de aceste drepturi, din motivul, că forurile comitatense ne împiedecă prin cele mai vădite abuzuri, devenind astfel dreptul electoral al naţionalităţilor iluzoric. Astăzi naţionalităţile nici nu mai încearcă să-şi exercite drepturile ce le revin, şi să le valideze în comună, comitat sau pe alte terene, ci se mărginesc de-oamdată a-şi apăra drepturile omeneşti. Lupta noastră de fapt nici nu e pusă într'atât în serviciul ideii naţionale, cât mai ales în serviciul ideii umanitare.

Înteruperi în dreapta: Vorbe mari!

Dr. T. Mihali: Vorbe mari, dar adevărate. Astăzi domnul ministru de interne nici măcar atâta nu face, ca să admonizeze pe funcţionarii comitatului, să nu treacă

în hiperzelul lor peste acele margini, cari deja vatămă cele mai elementare sentimente umanitare.

Înteruperi în dreapta: Aveţi drept autonom!

Dr. T. Mihali: Avem drept autonom, dar nu ne lasă să-l exercităm actualul sistem dominant.

Daţi-mi voie să ilustrez cu un caz concret afirmaţia, că funcţionarii comitatensi nu iau în seamă legile dreptului privat.

O bancă a cumpărat la licitaţie un teritor de pădure, care a fost mai înainte manipulat de antistia urbană şi banca de 8 ani de zile în zadar cere ca teritorul să fie transcris, nici până astăzi nu i-s'a ascultat cererea, dar pentru aceea e silită să plătească spesele manipularii şi a administrării şi de altă parte locuitorii din comună sunt tot mereu pedepsiţi, pentru că lasă vitele să pască pe teritorul cumpărat. (Contestări în dreapta). Mai înainte a fost avere urbană pădurea, la licitaţie a fost cumpărată, iar acum e avere privată. (Sgomot).

Eu aşa cred, că dreptul de proprietate tocmai aşa se acordă şi unei societăţi de acţi şi tocmai aşa e nelimitată, ca şi pentru unii, — cel puţin eu aşa am ştiut şi aşa ştiu. Fie teritorul de pădure sau de câmp, tocmai aşa dispune liber asupra lui, ca şi omul privat. Altceva e, dacă e vorba de pădure de apărare, aici şi proprietarul privat are drepturi limitate.

Tocmai aşa şi din partea autorităţilor administrative zilnic se comit atrocităţi pentru că — în deosebi la noi Români e obiceiul, — portul nostru naţional este decorat cu tricolorul naţional.

Barta Ödön: Duceţi-vă în România cu culorile voastre.

Dr. T. Mihali: Multe ciocniri şi frecări a pricinuit asta între poporul pacinic şi jandarmierie. Trebuie într-adevăr să te miri, cum de e posibil, ca cetăţenii pacinici, cari îşi petrec undeva inofensiv, să fie torturaţi de jandarmi, pentru că portul lor naţional e împodobit cu insignii şi culori, cari le-au moştenit dela strămoşi şi care au dreptul să-l poarte şi că tot-deauna din această pricină se ivesc ciocniri fatale, vărsări de sânge.

Ugron Zoltán: Români nu-s naţiune, ci numai naţionalitate. (Sgomot în stânga).

Camera. În şedinţa de Miercuri s'a făcut alegerea de viceprezident în locul lui *Kabos*. A fost ales cu majoritate de voturi *Iankovich Béla*. După aceea a urmat la ordinea zilei reformele militare. Discuţia n'a prezentat nici un interes.

Eri şi-a ţinut d-l *Dr. Vaida* strălucitul discurs, ce l-am anunţat aseară. Au mai vorbit contele *Batthyány*, care a protestat contra statificării administraţiei, apoi *Zelenyák* şi *Sümegei*. Acesta din urmă a polemizat cu *Dr. Vaida*, dar fără succes.

Khuen la Viena. Primministrul *Khuen* merge probabil azi la Viena, în audienţă la *M. Sa*. *Khuen* va refera despre lucrurile politice curente.

Din camera austriacă. Camera austriacă a respins în şedinţa de ieri moţiunea socialiştilor de-a se importa carne din Argentina fără consumământul Ungariei. În schimb s'au primit propunerile privitoare la importul de carne din ţările balcanice.

Războiul italo-turc. În urma bombardării portului turcesc Aka de către vasele de război italiene Poarta a ridicat protest la puterile signatate ale conferinței din Haga. De pe câmpul de război se semnalează ciocniri neluate în seamă.

De la ordinea zilei.

— *Atitudinea tinerimei din Sătmar.* — În jurul sufragiului universal. — *Se screm munții...* — Min. Székely și Dr. T. Mihali.

Tinerimea română academică din Sătmar a avut o conferință în 14 Nov. c. în Baia-mare. Conferința a votat cu unanimitate o hotărâre de 10 puncte, în care tinerimea din Sătmar își fixează atitudinea sa față de partidul național român și față de alte stări de-ale noastre actuale.

Tinerimea se declară în toate solidară cu partidul național român din Ardeal și Ungaria și își exprimă deplina încredere în actualul comitet al partidului nostru. Proclamă solidaritatea națională și înfierează pe aceia cari voiesc a o turbura, protestând împotriva veleităților pornite din partea unor tineri ușuratici și necopți, cari lucrează conștiinței sau in-conștiinței la spargerea solidarității partidului nostru național. Condamna pornirile acelor, cari se încearcă a discredita pe luptătorii fruntași, încărungați în cinste și protestează ca posturile dela instituții culturale să se prefacă în »sinecure«. În fine tinerii declară, că aderează la expunerile d-lui Dr. Nilvan dela adunarea din Seini și osândesc toate veleitățile îndreptate contra solidarității naționale.

Hotărârile sunt iscălite de următorii domni:

Dr. Ioan Selegian, Iuliu Lupan, Vasile Lucaciu, Nicolae Țirea, Darius Pop, Iosif Pataky, Sandru Anderco, Aurel Dragoș, Dr. Trifon Ghilezan, Valeriu Dragoș, Emil Cutean, Alexandru Vlaicu, Vasile Butean, George Bașca, Felician Pop, Emanuel Câmpian, Victor Avram, Dr. Coriolan Bohățel, Alexandru Gogia, Mihail Berinde, O. Sandru, Aug. Dragoș, Alexandru Török, G. Florian, Dr. Vasile Selegian, Dr. Cornel Curtuș, Dr. Carol Barbul, Dr. Aurel Nistor, Victor Farcaș, Vasile Cotețiu, Ștefan Cherecheș, Dr. Alexandru Racot, Ioan Coste, Alexandru Mureșian, Isidor Hangea, Traian Pop, Ioan Bohățel, Virgil Șurani, Dr. Ioan Tătar.

Bravă tinerime! Exemplul dat de ea ar trebui urmat de tinerimea noastră din toate părțile și hotărârile aduse ținute cu sfințenie și executate cu energie.

În jurul votului universal se iau neconținut hotărâri, în legătură cu circulara cunoscută a lui Khuen. Secția din Ungaria nordică a Asociației regnicolare a institutelor financiare a ținut o ședință, în Besztercebánya, pronunțându-se în chestie. Secția roagă centrala, ca în memorandumul ce-l va prezenta ministrului să dea

expresiune dorinței, ca dreptul electoral să se lărgească în sens liberal pe bazele de acum, dar introducerea sufragiului universal, egal și secret o ține de păgubitoare pentru urmările ei sociale și economice, deoarece nu ar asigura dezvoltarea mai departe a statului ungar pe baze naționale. Pe lângă aceasta ține de necesară lărgirea proporțională a cercurilor electorale.

O confuzie în capetele acestor »partidoți«, cum mai rar!

Din o consfătuire a partidului kossuthist s-a emis o comisie, pentru a compune un proiect de drept electoral. În chestia aceasta a avut loc alaltăieri o consultare intimă a câtorva corifei ai partidului kossuthist, între cari Kossuth, Apponyi, Toth ș. a. Kossuth a enunțat, că va invita comisia la o consfătuire meritrică pe începutul săptămânii viitoare.

Se screm munții...

»Világ« anunță următoarele: »După ce și-a terminat discursul deputatul Teodor Mihali, ministrul de justiție Székely s-a sculat din fotoliul ministerial și ducându-se la Mihali l-a felicitat strângându-i mâna, cu toate, că Mihali a criticat aspru administrația și justiția, ceea ce ca român trebuie să concedem, că a avut destule și bazate cauze să o facă«.

Din Cluj.

— Scornituri peste scornitori. —

— Noemvrie c.

Așa se vede, că pentru noi Clujul este orașul scorniturilor. Luni în 13 Noemvrie ziarul »Ellenzék« a adus între telegrame știrea categorică a morții Metropolitului Dr. Mihali, care se află într'un sanatoriu din Budapesta. Știrea gravă a produs, se poate închipui, mare consternație între Români. Faptul, că acum este vacantă și episcopia Gherlei a deschis un prospect din cele mai sinistre pentru biserică gr. cat. română. Această consternație a produs-o tristă veste pretutindenea unde s-a lăsat. În Gherla de pildă, unde știrea s-a aflat prin telefon dela Cluj și s-a lăsat în aceeași seară, a produs un adevărat fior la toți cei ce-și dădeau seamă de urmările întâmplării. În dimineața următoare flăcări negre s-au arborat pe biata preparandie muribundă, ca și pe localul seminarului teologic; ba unii dintre cei mai de frunte ai gremiului capitular s-au pregătit de a pleca la înmormântare, când în momentul din urmă, le-a sosit vestea îmbucurătoare, că știrea morții a fost o scornitură.

Intrebarea e însă: »Cum s-a putut oare întâmpla ca o scornitură atât de gravă să se publice tocmai într-un ziar din Cluj și nicăieri alt unde-va în țară?«

Numai așa, că scornitura s-a plămădit în Cluj și redacția a publicat-o, conștient că sloboade în vileag »o rață ziaristică«, cum să zice în stilul ziaristilor maghiari. Dar e tot atât de sigur, că ideea acestei scornituri, poate chiar redactarea ei, venea dintr-o mână românească, dintr-o oficină, care să ocupe în mod industrial cu fabricarea și plasarea acestui fel de scornituri păcatoase și tendențioase, ca și cu scrierea scrisorilor anonime și a denunțurilor de tot felul.

Cumcă n-avem a face cu-n caz izolat și întâmplător, ci cu produsul profesional al unui sistem, se va convinge ori și cine, considerând următoarele fapte, care le-am aflat dela un cunosător al împrejurărilor și oamenilor din Cluj.

Prin anii 1902—3 s-a publicat într-un ziar național raport lung și amănunțit despre adunarea despărțământului »Asociațiunii« ținut în Cluj-Mănăstur. Să spunea, cu numele, cum a deschis cutare adunarea și ce-a zis. Cum altul a ținut o prelegere oarecare și să citau cuvintele lui și așa mai departe figurau în raport aproape toți fruntașii români din Cluj, cari nu erau agreeți unei anumite elice. S-a descoperit în urmă, că adunarea aceea nu s-a ținut, nici când, nicăieri, ci totul era o pură scornitură a unor minți bolnave de ură.

În 1907, când s-au început adunările de protestare împotriva proiectului de lege școlar a lui Apponyi și s-au ținut una ori două adunări și aici în jurul Clujului, s-a publicat în fișica »Előre« din Cluj un raport incendiar despre o pretinsă revoluție ce o pregătesc Românii din Ardeal în contra boierilor maghiari. Era tocmai în toiul revoltei țărănești din România, deci opinia publică maghiară era chiar bine pregătită a crede ori ce scornituri de felul acesta. Să scria deci în »Előre« subtitlul cu litere de o schioapă: »Să prepară revoluție țărănească în Ardeal! Aprind castelele boierilor!« etc.

După descrieri fantastice de pretense conspirații, adunări nocturne, studenți emisari prin sate etc. se spunea cu aplomb, că șefii acestei mișcări, care va pune azi mâne în flăcări Ardealul, sunt: Protopopul Dăianu și Dr. Amos Francu. Ei și numai ei, dar vezi bine, în legătură și sub conducerea lui Dr. Alexandru Vajda, care se făcuse tocmai celebru cu cunoscutele versuri recitate în parlament, și ajunsese cel mai urgisit român înaintea tuturor ungarilor.

Oficina scorniturilor nemulțumită cu publicația din »Előre« a telegrafiat întreg raportul despre revoluția valahă la ziarul senzațiilor din Budapesta »A Nap«, care i-a dat apoi o înfăptuire și mai strigătoare. Astfel numiții domni s-au văzut siliti să desmintă veninoasa ticluire și dacă au sdobit scornitura în cuibul unde a fost

asezată, în »A Nap«, au fost atacați și cuții trădători în »Tribuna« lui Russu-Rianu și în »Lupta«.

Ear meșterii de oglinzi, dacă nu și-au putut ajunge scopul în tabăra maghiară și-au răs în pumni de bucurie, că cel puțin pe Români i-a putut trage pe sfoară ca să declare trădători pe Francu și Dăianu.

În 1908 oficina animată de succesele avute a înaintat dela scornituri la plagiografie. În n-rul 212 al »Gazetei Transilvâniei« din 1908 apare un concurs oficios, după toată forma, pentru un curs de canton pe care-l deschise oficiul protopopesc din Cluj, arătându-se toate condițiile de primire cum și cursurile, cari se vor ține. Între profesori figurează, chipul, vre-o patru cinci fruntași ai vieții românești din Cluj, cărora li-se ascriu roluri, care să facă de răs înaintea celor ce-i curmă mai de aproape, dar publicul mare să observe batjocura, după principiul: *Ignis fatit notis est derisus*. Spre a-i înălța în eroare și bunăcredința redacțiunii, la concurs este aplicată subscrierea proprie bineînțeles a protopopului și drept înțeles este aplicat și un sigil al forului protopopesc, pe care cine știe de când și prin ce apucătură și l-au acaparat.

Ar fi plictisitor a înșira toate scorniturile de acest fel câte au ieșit din oficina clujană. Destul să reamintim cazul cel mai proaspăt: Chestia cu ruinarea bisericii din Cluj. Să întâmplă anume, că la biserica piaristilor de aici cade o piatră dintr-o grupă de statule ce decorează frontul acelei biserici. Ziarele raportează; marii bisericii piarștilor cercetează lucrul și biserica s-a închide. Iată acum o idee, pentru oficina ce clocote de ură în contra protopopului Dăianu. La 2—3 zile apare într-o foaie ungurească din Cluj articolul cu titlul »Diledező oláh templom« adică biserică românească, care să ruinează și »Demonstrație contra protopopului Dăianu«. Se spune în articol, că biserica stă să se năruie, că turnul e crepat și »când trage clopotele joacă în toate părțile; să poartă vestește că poporul indignat că nu se face biserică nouă, ar fi făcut demonstrații contra preotului său. Firește totul din cap până în sfârșit era scornitură peste scornitură fără nici un fond de realitate. A ieșit comisiune de ingineri trimisă de poliție, care a cercetat biserica și a constatat, că nu e nici un motiv de temere.

După toate acestea cine se va mira dacă vestea morții I. P. S. Metropolit dela Blaj să scorneste tocmai în Cluj și să publice tocmai într-un ziar maghiar din Cluj. Ne aducem însă aminte de înțelepciunea proverbelor populare, cari zic: »Cine sapă groapa altuia, cade el în ea«, și »Cui îi ese vestea că a murit, are și trăiască mult«. Să ne mângăem deocamdată cu aceasta precum și cu speranța, că

FOILETONUL »GAZ. TRANS«.

Mișcarea pedagogică literară la Români în anul școlar 1910/11.

— Dare de samă de inv. Pompiliu Dan. —
(Urmare).

D-l inv. D. Mihalache pe baza lucrării lui I. Slavici »Educațiunea fizică, morală și rațională« publică un studiu intitulat »Jocurile și jucăriile în educație«, dovedind, că jocurile desvoaltă și oțlesc corpul, cultivă spiritul, nobilitează inima cu sentimente frumoase și sănătoase, regulează voința și moralizează sufletul. Și astfel jocurile făcute cu rațiune contribuiesc la desăvârșirea educațiunii.

D-l inv. P. R. Petrescu scrie despre »Gramatica de curs primar«. Între multe legi gramaticale, zice dsa, există o quintesență, un sâmbure mic, pe care trebuie să-l cunoască ori-ce Român, din ori-ce parte ar fi. Acest sâmbure trebuie să-l dea școala primară la învățarea gramaticii.

Inv. N. Ciobanu își publică conferința sa despre »Lucrul manual, o chestie de învățământ«. Lucrul manual, zice, este pentru învățământ ceea-ce este apa pentru plante.

»Cel mai mare progres făcut în

anii din urmă în educație, este introducerea lucrului manual în școală — nu pentru că vom avea oameni mai dibaci și mai practici, mai experimentați în afaceri, dar pentru că se vor forma cetățeni, a căror fibră nervoasă va fi în întregime nouă«, zice prohodologul William James, iar Dr. Kerschesteiner se exprimă astfel: Lucrul e o fântână nesecată, din care izvorăsc, cu o egală măsură, începuturile tuturor științelor. Acestea răsar din lucru ca ramurile din tulpina copacului. Lucrul manual nu mai este un simplu obiect de învățământ, pus la un capăt de programă și uitat de mulți, ci un principiu de învățământ cu influențe adânci, nedeslegat de lumea trăită și de știință, care trebuie să-și ia naștere printrânsul. Școala de azi nesocotește această însemnătate a lucrului manual, care va trebui să fie frul roșu, ce va străbate întreaga școală a viitorului.

Inv. Eliza Enescu-Stâlpeni publică niște spicuri din Montaigne »Ceea-ce se învață trebuie să se asimileze« și »Blândea în disciplină«, iar T. Dimitrescu — Olt spicuri după Locke despre »Recreația« în viața școlară, C. Rădulescu-Codiu sulevează chestia »Literaturii folklorice« și inv. Iosif Andreescu tractează despre »Procesul dezvoltării organizației sociale«, și cere reformarea ei în direcția, ca să se creieze o proprietate absolută —

mică și mijlocie — cât mai număroasă, când apoi viața socială va intra în cursul ei normal.

Inv. I. V. Rădulescu își publică conferința sa în formă de discuție »Expunerea principiilor metodice de predare a desenului«.

Pe lângă materialul pedagogic, revista »Vremea nouă« are și un prețios material de literatură beletristică, schițe și poezii, apoi o cronică foarte interesantă a operilor literare pedagogice apărute în decursul timpului. În general însă caracterul revistei este de propagandă politică pentru îndreptarea situației corpului didactic și a școlii primare.

În România au mai apărut în anul acesta următoarele reviste:

»Buletinul pedagogic al societății pentru studii pedagogice și psihologice al copiilor«, apare în București, str. Cosma Nr. 15. Dintre chestiile tratate, amintim studiul lui Ionescu-Găseani, care cere obligativitatea învățământului complementar și al adulților până la 21 de ani cu sancțiuni foarte riguroase, ca cel mai puternic sprijin ce se poate da școlii în lupta ei, contra influenței mediului, care dărmă ceea-ce clădește ea.

»Chestiuni metodice«, apare în Craiova sub îngrijirea institutorilor M. Florescu și I. Jianu, dela școala de apli-

cație de pe lângă școala normală de acolo. Abonament 6 lei pe an. Este una dintre cele mai bune reviste pentru școala primară. Fie-care număr are planuri de lecții din diferite obiecte și număroase observațiuni metodice. Aici și-a publicat distinsul pedagog Ștefan Velovan, profesor de pedagogie la școala normală din Craiova, studiul său »Cunoștințe psihologice pregătitoare«, estras apoi în broșură separată.

»Revista Asociației învățătorilor«, organ oficios al asociației învățătorilor din România, apare în Măicănești, gara Hanu Conache, din Râmnicu-Sărat. 5 lei abonamentul.

»Învățătorul satelor«, organul societății corpului didactic primar din județul Argeș

»Tribuna învățătorilor«, redactor inv. V. Paunescu-Costanța.

»Cultura română«, redactor I. Găvănescu profesor dela universitatea din Iași. Remarcăm articolul »Evoluția vieții sufletești a copilului până la vârsta de 10—12 ani în legătură cu educația« de Mihail Rădulescu.

În legătură cu acestea amintim și revistele de popularizare a chestiilor pedagogice, în frunte cu »Albina« din București, apoi revistele pentru copii »Amicul tinerimei« și »Fluerasul«, redactat

publicul cinstit își va impune rezervă față de câte toate curiozități din Cluj.

L. T. O.

ȘTIRI.

— 11 Noemvrie v.

Alageri pentru congres. Deputații mirenii pentru congresul național-bisericesc au fost aleși în arhiepiscopie următorii domni: Cercul Sibiu: Parteniu Cosma, director la banca „Albina” în Sibiu. Cercul Sălaj: Dr. Nicolae Comșa, medic în Sălaj. Cercul Sebeș: Ioan de Preda, adv. în Sibiu. Cercul Alba-Iulia: Dr. George Proca, secretar cons. în Sibiu. Cercul Deva: Dr. A. Vlad, avocat în Orăștie. Cercul Hațeg: Dr. Nic. Vecerde, dir. la fil. „Albina” în Brașov. Cercul Ilia: Dr. Eugen Mețanu, avocat în Brașov. Cercul Geoagiu: Dr. Ioan Marghita, avocat în Geoagiu-Inferior. Cercul Zărand: Dr. Ioan Popp, adv. în Brad. Cercul Câmpeni: Dr. Vasile Preda, avocat în Sibiu. Cercul Turda: Dr. Valeriu Moldovan, avocat în Turda. Cercul Cluj: Vasiliu Almășan, avocat în Cluj. Cercul Solnoc: Dr. Gavril Buzura, adv. în Lăpușul-ug. Cercul Bistrița: Dr. Vasiliu Pahone, adv. în Bistrița. Cercul Târnava: Octavian Goga, secretarul lit. al Asociațiunii, Sibiu. Cercul Sighișoara: Virgil Onițiu, dir. gimn. în Brașov. Cercul Treiscaune: Dr. Iancu Mețanu, proprietar în Zărnești. Cercul Brașov: Arseniu Vlaicu, dir. școlii comerc. în Brașov. Cercul Bran: Ioan cav. de Puscariu, jude la curia reg. în penz. în Bran. Cercul Făgăraș: Dr. Ioan Șenchea, adv. în Făgăraș.

Reprezentanța teatrală din Zărnești. Duminică, în 13/26 Noemvrie va avea loc — precum am anunțat — în Zărnești reprezentanța teatrală a comitetului filial brașovean sub conducerea d-lui Aurel P. Bănuț, directorul artistic al societății noastre teatrale. Reprezentanța este pusă sub protecția despărțământului Zărnești, care a luat dispozițiile necesare, pentru ca să răscască toate spre mulțumirea generală. S-au trimis invitațiuni speciale întregului jur, iar pentru dans s-a angajat taraful cunoscut alui Rusu. Atragem prin urmare atențiunea publicului asupra acestei excursiuni artistice, căreia i-se vor atașa multe persoane și din Brașov. Legătura bună cu trenul înlesnește oricui participarea. După cât suntem informați, brașovenii vor face o astfel de excursiune și la Codlea. — Rip.

«Banca generală de asigurare» Sibiu. În legătură cu avizul „Albinei” relativ la abuzul ce-l fac unele societăți cu numele ei întru acvirea de afaceri de asigurare suntem în măsură de a ști, că biroul „Bancii generale de asigurare” din Sibiu e deja instalat și și-a început lucrările. Tarifele de premii și condițiunile de asigurare ale băncii noastre de asigurare sunt sub presă și în 2—3 săptămâni vor fi puse la dispoziția publicului. Și până atunci însă banca primește și pertractează ori ce afaceri de asigurare așa că cei interesați i să pot adresa direct. Din partea noastră sfătuim cu tot dinadinsul publicul nostru să rezerve și să facă toate afacerile de asigurare la noua noastră bancă.

de Florian Cristescu, învățător la școala de aplicație din București. Această eselență revistă pentru copii și-a sistat însă apariția prin luna Martie 1911, spre marea părere de rău a tuturor pedagogilor adevărați.

În Bucovina revista «Școala» a reînceput să apară în Ianuarie 1911, sub conducerea profesorului G. Tofan, unul dintre cei mai buni publiciști bucovineni. Remarcăm următoarele articole: Dare de seamă asupra activității «Asociației învățătorilor din România», «Instrucția fetelor» și «În jurul educației și instrucției naționale a fetelor».

La noi în Ungaria avem 4 organe de publicitate pedagogice și anume:

1. «Educatorul» apare în Oravița.

2. «Reuniunea învățătorilor», organul reuniunii învățătorilor din diecesă Aradului, anul VIII. Arad, redactor I. Crișan, învățător.

3. «Foata școlastică», organul reuniunii învățătorilor gr. cat. din arhiepiscopie. Apare în Blaj în 1 și 15 a fiecărei luni, cu excepțiunea lunilor Iulie și August. Redactori: profesorii Ioan F. Neșțu și Dr. Ioan Rațiu. Colaboratori: Ioan Agărbiceanu, preot; V. Gr. Borgovan, profesor de pedagogie în Câmpulung (România), Grațian Capătă, învățător, Alexandru Ciura, profesor; Toma Cocișiu, învățător; V. Costăchescu, inv. România

La fondul vădavelor și orfanilor meseriași, administrat de „Societatea meseriașilor români din Blaj”, au contribuit: Petru Moga, fronzelar cu prilejul botezului fiului său Ioan Petru 10 cor., Iacob Domșa, funcționar la administrația centrală 2 cor., Stefan Roșian, spiritual la sem, Dr. Ioan Rațiu, profesor, Virgil Pop, proprietar, Traian Denghel, student în drept, Vasile Oltean, privatier, Ioan Maior, director de moșii — toți din Blaj câte 1 cor.

Știri mărunte. În provincia Paraguay din America Sudică, a izbucnit o revoluție.

— Din cauza secetei bantue o foamete îngrozitoare în Indii.

— Din Schaffhausen se anunță: Magazia fabricii de mașini Rauschenbach s'a prăbușit în urma unui vânt puternic. 15 lucrători au fost răniți, cei mai mulți grav.

Se caută pentru tipografia „Gazetei Transilvaniei” doi culegători tipografi și un mașinist calificat. Condiție stabilă. A se adresa la administrația „Gazetei”.

Din seminariul Bunevestiri.

Blaj, Noemvre c.

— Fine. —

Nu știe mai departe »Amar«-ul, că avem abonate toate revistele românești însemnate, ca »Luceafărul«, »Viața Românească«, »Ramuri« etc., iar »Cultura creștină« ni-se împarte gratuit în 6 exemplare (de flori de măr D-le Amar!). Avem apoi multe reviste, cari ne vin gratuit și reviste ungurești ca »Egyházi Közlöny«, »Az Élet« etc., nemțești: »Katholische Missionen«. — Dacă vrei d-le »Amar« să te convingi de interesul cel purtăm revistelor, întreabă redacția »Culturii creștine« sau a »Luceafărului«, câți abonați are în seminariul nostru, cu toate că unul fiecare membru al societății, le poate ceta aceste reviste dela societate? Deci convingești, că și noi înțelegem, că presa este o putere mare în secolul luminii! Iar faptul, că o sprijinim și o apreciem în felul acesta acum, e garanță sigură, că tot așa vom sprijini-o și când vom fi în via Domnului. Cu aceasta cade și afirmarea atât de sugubeată și negândită a d-lui Septimiu Popa din Nr. 106 al »Unirii«, care fiind generală ne poate atinge și pe noi, cei ce nu voim să fim nici preoți moderni, nici nemoderni, ci preoți după inima lui Hristos, Domnului nostru. Și cu asta cred, că am spus destul în ce privește ocuparea noastră cu presa — piatra de sminteală, care a »amar«-it sufletul »Amar«-ului.

Încă cu ceva ne acuză d-sa. Nu scriem! »Nu« să plătește, mă rog, is copilărie — am zice noi, după aprinsa-i fantazie. Da, așa e, nu scriem, pentru că pe deoparte n-au toți darul condeiului, iar pe de altă parte lucruri ce se țin de politică ne este strict interzis să scriem. Cauza? Superioritatea seminariului, care de loc nu voeste să ne lege mâinile, își dă bine seama, că un gazetar, trebuie să aibă cunoștințe enciclopedice, să fie acasă în religie, în istorie, în drept, în filozofie etc., cu un cuvânt în capul lui să se învârtă lumea care a fost, lumea care este, ca să poată între-zări lumea care va fi și să-i dea directivă,

Ioan Fodor, profesor; Mihail Găzdac, inv.; Constantin Man, inv.; Teodor Murășan, inv.; Simion Oros, inv.; Alexandru Pop, inv.; Stefan Pop, prof.; Dr. Oct. Prie, prof.; Marian Sas, inv.; Dr. Valeriu Sen, prof. și Traian Șuteu, inv. Floarea dascălilor români gr. cat. este grupată în jurul acestei reviste, care împlinește 13 ani de existență și costă numai 6 cor. pe an. Atât ca formă cât și ca fond această revistă pedagogică se prezintă în bune condiții. Se tipărește în o mie de exemplare și fiecare număr are 32 pagini. Dela anul nou încoace și-a schimbat formatul în 8°. Dar nu numai haina ne-au silit a o face mai modernă — ne spune comitetul de redacție — ci însuși cuprinsul l-am făcut mai variat și mai superior decât în trecut. Articolul publicat la pagina primă a numărului din 1 Ian. 1911 expune cu de-amănuntul gândurile bune de care-i condus comitetul redacțional prin introducerea rubricii literare, urmărirea cu atențiune a tuturor chestiunilor actuale, ce preocupă școlile noastre și încheie astfel: În clipa aceasta solemnă, când începem al 13-lea an de muncă nu ne este permis să dubităm nici un moment în reușita noastră, în ridicarea revistei la un nivel corăspunzător cerințelor moderne.

(Va urma).

cum foarte bine a accentuat lucrul acesta, în timpul din urmă, d-l Iorga, vorbind despre gazetăria din Anglia. Dela noi aceste lucruri nu se pot cere. În ce privește, apoi, literatura frumoasă, un Agărbiceanu, un Ciura, nu se nasc în toată ziua, cari în cadrele frumosului, să nu vatem comora cea mai scumpă a sufletului lor: cunoștințele despre Dumnezeu. Căci aceasta e adevărata literatură frumoasă și nu »Isus«-ul lui P. Cerna din fruntea volumului său de poezii sau »Ultima verba« ale lui Cincinat Pavelescu din Căldindarul »Minervai« pe 1911. Dacă cineva totuși ar susține, că a lovi într-un mod atât de grosolan, atât de neexplicabil în Isus, în Dumnezeu blând și umil, care a suferit »chipul servului luând« să fie batjocorit, să fie răstignit și în agonie să strige »Siliu«, nu ca să-și umezească gura arsă de suferințe, ci ca și mai mult să sufere știind — ca Dumnezeu — că-i vor da fiere și oțăt, numai ca să ne deschidă unui flecăruia viața de veci, dacă cineva totuși ar susține — zic — că lovirea asta barbară e »frumosul«; atunci n-am zis nimic. Așadură repetez, un Agărbiceanu sau Ciura, cari reprezintă cel puțin cadrele în cari se poate face literatură frumoasă de un cleric, nu poți găsi la tot pasul. Și chiar dacă ar fi talente între tinerii clerici, în seminar le lipsește timpul fizic de a se valida. Studiu e mult și datorința noastră este să ne însușim cât mai multe cunoștințe, ca să putem lupta cu tărie pentru Hristos și legea Lui. Imi aduc aminte de vorbele Reverendissimului Dr. V. Suciu, când într-o oară de dogmă, făcând aluzie la statul sublim al preoției ne zise: »Domnilor, nici cel mai bun iurist n-are de studiat atâtea, cât trebuie să studieze cel din urmă cleric«. Și, cred, că n-a exagerat... Dar e departe de mine să zic, că studiem prea mult. Vreare-aș eu, ca unul fiecare dintre noi să fie absolvent al institutului »de Propaganda Fide« din Roma și cu lumina acestei școli să fim înarmați pentru păstoria mult umilitelor noastre sate.

Timpul ce ne mai rămâne trebuie să-l folosim — pentru înmulțirea cunoștințelor — și cu cetitul cărților folosite statului nostru. Doar nu înzadar avem biblioteca societății constatătoare din preste 2700 volume, pentru care mai cheltuim an de an câte 120—160 cor! De aceea zic, că timp de scris în seminar nu e. Ca dovadă mai aduc și faptul, că de abia acum după o săptămână și 4 zile, pot să răspund în mare înțeleală d-nului »Amar«.

Cu ultima afirmare — care vorbește despre croitorii streini — își dă singur în cap »Amar«-ul, când zice: »Numai pentru că lucră mai ieftin«. Asta-i logică!! »Teologii« fac lux, pentru că lucră la un croitor strein, care le lucră mai ieftin! Foarte multam de aplicare. Ei, apoi să știți d-le »Amar«, că în anul trecut prefectul nostru a fost silit să dea o strictă ordinațiune, ca clericii să nu mai umble cu haine rupte și cu pălării moi. Și asta din cauza luxului, ce zici?? Doar te ții, că ne cunoști atât de bine! (Din mărturisirile de pe vremuri etc.). Așadară bună cuvința aduce cu sine, că fiecare cleric să aibă haine corăspunzătoare statului său, în cari să se poată prezenta ori unde. Și dacă hainele de lipsă și le poate face cu mult mai ieftin la un croitor strein, de ce să se lase să-l taxeze un croitor din Blaj? De gustul d-tale? Să merg însă mai departe! Dacă un cleric bine situat de acasă, cu avere de 50—60 mii de cor., își face o reverendă, un pardesiou etc. de lux, d-ta, ca un mare profet imediat știți, că acesta nu va abona »Unirea« etc. Eu știu, că profețiile s-au gătat cu ultimul apostol, cu sf. Ioan Evanghelistul! Eu m-aș bucura, dacă cât mai mulți din clericii noștri ar fi foarte bine situați materialmente, ca astfel, având existența asigurată să ducă lumina lui Hristos, să ducă apostolia și în satele noastre sărace și umilite, cari sunt încă aproape în întunec și în umbra morții — lucru, pe care, recunosc, încă nu se pune mult pond în seminar.

Ca dovadă, că d-l »Amar« citește ziarele noastre românești și și-a însușit limba noastră neaoșe românească, care transpiră de pe fiecare pagină a lor, ca »plus-minusque« să fie un îndrumător (după a d-sale judecată) în chestii, cari ne ating pe noi ca Români, dau aici câteva specimene: »Cei mai mulți nu-și bat »capu«... »Croitorii din Blaj nu răsbesc gusturile rafinate »a« teologilor... »Lunile Maiu, Iunie etc. au noptile așa de scurte, că numai de somn sunt de »ajunse« ș. a. Fără comentari! Dar astanumai în treacă! De încheiere rog pe cetitorii acestor rânduri să mă lerte, dacă am fost silit să fiu prea lung în vorbă, căci am făcut-o pe deoparte de dragul adevărului călcat în picioare de un suflet »amăr«-at, iar de altă parte ca să prezint în adevărata ei

culoare viața noastră frumoasă din seminar, despre care, pe cât știu eu, n-a scris încă nimeni.

În sfârșit mulțămesc »Unirii«, că permite să se publice în coloanele ei astfel de lucruri despre noi, cari — poate — vom fi chemați cândva să o sprijinim cu banul și cu mintea noastră, și fi mulțămesc cu atât mai vârtos, pentru că ne poate cunoaște, căci nu apare undeva prin lună, ci în Blaj. Clericul »Cupi«.

Concertul Rădulescu în Bistrița.

Duminică, în 19 c., s-a dat un frumos și artistic concert în Bistrița prin tenorul liric Ionel Rădulescu, elevul maestrului Popovici-Beyreuth, care ne-a încântat cu vocea-i dulce vibratoare, școală temeinică, frazare artistică și o interpretare neîntrecută a compozițiilor.

Din acest prilej a cântat și corul reuniunii de cântări cu multă finețe vre-o 4 piese, dând dovadă de bune puteri, cântăreți destoinici și un maestru, care e un bun pricepător al tainelor cântecelor noastre. Ne-a delectat d-na Veturia Dr. Pop cu 3 cântece drăgălașe, dezlăuindu-ne vocea ei în toată frumusețea, strălucirea și armonia ei, cântând cu mult simțământ, cu o artistică nuanțare cântări, cari au fost furtunos aplaudate, dovedindu-ne școală bună și o stăpânire perfectă a vocii sale sonore și plăcute.

D-șoara Elenuta Scridon la premiera ei cu un solo de pian »Invitare la dans« de C. M. Weber și »Pe picior« de T. Brediceanu, ni s-a impus ca o perfectă pianistă, cu o tehnică de admirat, plină de siguranță și cu mult gust în executare.

Iar d-nul Ionel Rădulescu, care ne-a transpus cu cântecele sale în lumi mai senine pline de frumusețea tinereții, în cântecele sale atât românești cât și clasice ne-a dovedit că e un artist desăvârșit, împrumutând cântecelor cu care ne-a vrăjit, o duioșie și nuanțare neîntrecută. Posedând o gamă estinsă, stăpân peste toate tainele artei sale, ne-a transpus în lumea bazmelor și visurilor. Are o voce dulce, vibratoare, plină de coloratură fină și știe trezi în inimile noastre sentimente noi, interpretând artistic ideea compozitorilor. Că a fost aplaudat, că îi s-au făcut ovatii entusiaste, că a fost chemat și rechemat, e de prisos să amintesc.

Am avut o seară artistică, care în suflet lasă urme ce nu se uită.

Corul a fost condus cu multă artă de d-nul H. Klee, care s-a îngrijit și de acompaniarea la pian a cântăreților soliști.

D-nul Rădulescu prin drumurile sale face cel mai mare serviciu artei noastre, și-i dorim mult succes în drumul său de apostolie. Emil.

»Albina« institut de credit și de economii, Sibiu.

— Avis. —

Aducem la cunoștința publică și a stimaților noștri bărbați de încredere și clienți, că cu ziua de 1 Octomvrie a. e. atât Centrala, cât și filialele noastre au încetat a fi reprezentanțe generale ale societății de asigurare »Donau« (Dunărea).

Alfăm de cuvîntă a da acest aviz, fiindcă după informațiile, ce avem, de numele institutului nostru s-a făcut uz și după încetarea legăturilor dintre noi și »Dunărea« în scopul acviri de asigurări pe seama acesteia din urmă.

Diracțiunea.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 24 Nov. În legătură cu discursul rostit eri în cameră deputatului Dr. Vaida a prezentat mai multe propuneri cerând închiderea cârciumelor în zile de Dumineci și sărbători, organizarea unui ministeriu de salubritate publică, trimiterea unei comisii de specialiști pentru studierea referințelor sanitare din România și introducerea de urgență a votului universal, egal și secret.

Budapesta, 24 Nov. Eri s'au încheiat desbaterile în jurul mandatului din cercul Vințul de jos. Curia va publica sentința în ziua de 7 Decemvrie la orele 12 din zi.

București, 24 Nov. Inginerul Aurel Vlaicu, schimbând elicele aparatului său a obținut eri o viteză medie de 110 klm. pe oră.

Proprietară:

Văd. Elena Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor resp. Ioan Spuderoa.

AVIZ.

Avem onoare a aduce la cunoștința Onor. public, că vindem cu începere din 11 Novembre a. c.

toate articolele de modăpentru bărbați și dame, ce se află în două prăvălii ale noastre, cu **prețuri foarte reduse.**

Cu toată stima

Theiss & Marton

Strada Vămei 9. (Hotel Europa).

Bere „Pilsner Urquell“

Berea din berăria „Bürgerliches Bräuhaus Pilsen“ fondată la anul 1842 și recomandată de către cele mai marcante autorități medicale, nu numai ca beutură înviorătoare, ci ca o **bere preincioasă sănătății**, este acel product pe al cărui calitate, curățenie și gust esclusiv se bazează renumele mondial al berei de Pilsner.

Se vinde în restaurațiunile **Hotelului Coroana** și **Reduta**. În sticle numai în hotel **Coroana**.

**Magazinul nou deschis,
DUMITRU BERBECAR,**

Strada Hirscher Nr. 7.

oferă toate **noutățile de modă** pentru dame, bărbați și fetițe.:: **Trusouri complete pentru mirese.** ::

În cancelaria fabricii de cărămizi din Sânpetru se angajează **un tânăr potrivit**

pe lângă plată lunară. Se recere ca reflectantul să știe scrie și ceti ungurește să știe umbla cu bicicleta.

Informații mai detaliate se pot primi la direcțiunea „băncii populare“ din Brașov, str. porții Nr. 72.

1665, 1—3

Regatul României Arsenalul de Construcții.

Nr. 7958 9 Nov. 1911.

Publicațiune.

De oarece la licitația din 1 Noembrie 1911 nu s'au obținut prețuri avantajoase, se aduce la cunoștința amatorilor că în ziua de 8 Decembrie 1911, orele 9 dimineata, se va ține o nouă licitație în localul acestui stabiliment, pentru aprovizionarea cu:

SERIA I-a

- 180000 kgr. oțel pentru corpuri de șrapnele de 88^{m/m} toleranță de plus 2, 6^{m/m} lungimea barelor 3 m. tol. de plus 30^{m/m}.
- 14000 kgr. Idem pentru diafragme de 45^{m/m} tol. de plus 1, 3^{m/m} lung. barelor 3 metri, toleranță de plus 30^{m/m}.
- 30000 kgr. Idem pentru capace de 55^{m/m} tol. de plus 1, 6^{m/m} lungimea barelor 3 m. tol. de plus 30^{m/m}.
- 6500 kgr. bare de oțel pentru șurupuri port percutoare de 23, 5^{m/m} bine rotund și fără oxide, lung. barelor obicinuită.
- 3500 kgr. Idem pentru capacele degetarului de 28^{m/m} bine rotund, fața netedă și fără oxide, lung. barelor obicinuită.
- 200 kgr. Idem pentru șurupuri de 3, 5^{m/m} tol. de plus 0, 1^{m/m}.

SERIA II-a

- 25000 kgr. drugi de alamă presabilă numită „Delta“ de 33^{m/m} toleranță de plus 0, 2^{m/m}.
- 28000 kgr. Idem de 29^{m/m} toleranță de plus 0, 2^{m/m}.
- 4200 kgr. Idem de 41^{m/m} toleranță de plus 0, 2^{m/m}.
- 3200 kgr. Idem de 15,5^{m/m} toleranță de plus 0, 05^{m/m}.
- 1000 kgr. Idem de 12^{m/m} toleranță de plus 0, 05^{m/m}.
- 280 kgr. sârmă de alamă de 3^{m/m}.
- 250 kgr. Idem de 4, 5^{m/m}.
- 120 kgr. Idem de 2, 5^{m/m}.
- 300 kgr. Idem de 7, 5^{m/m}.
- 100 kgr. Idem de 1^{m/m} pentru arcuri spirale.
- 250 kgr. bandă de alamă de 33^{m/m} lățime și 0, 6^{m/m} grosime pentru arcuri de siguranță.
- 200 kgr. Idem de 27^{m/m} lățime și 0, 6^{m/m} grosime pentru arcuri.
- 350 kgr. Idem de 45^{m/m} lățime și 0, 5^{m/m} grosime.
- 7800 kgr. țevă de alamă presabilă numită „Delta“ de 62 x 48^{m/m}.
- 2200 kgr. țevă de alamă obicinuită de 11 x 9^{m/m}.
- 1500 kgr. țevă de aramă fără sudură de 82 x 74, 5^{m/m}.

SERIA III-a

- 100000 kgr. plumb în blocuri pentru gloanțe.
 - 800 kgr. bandă de plumb de 19^{m/m} lățime și 0, 8^{m/m} grosime.
- Doritorii de a lua parte la licitație, pot vedea condițiunile caetului de sarcine și cere orice informațiuni, la Arsenalul de Construcții, în fiecare zi de lucru între orele 9 și 11 dimineata,

O societate de asigurare înregistrată caută începând cu 1 Ianuarie 1912

un reprezentat

incredințat cu încasările, care să aibă sediul în Brașov. Cauțiune 1500—2000 coroane. Salar de 6000 coroane.

Pot concura astfel de persoane, cari î-și pot adeveri activitatea solidă de până acum. Ofertele cu condiții să se trimită la administrația ziarului, sub adresa „Vezérügynök“.

1666, 1—5.

Anunț de licitație.

În 11 și 12 Decembrie st. n. 1911 se vor vinde cu licitație **obiectele** ce sau amanetat din 11 Sept. 1910 până inclusive în 5 Noem. 1910 și anume: sub numărul 12604—1910, până inclusive cu Nr. 15139 — 1910 al căror termin a expirat și nu s'au rescumpărat.

Licitatia va avea loc în localul **Caslei de zăloge**, dela 8 oare până la 11 oare a. m. și în cas de lipsă dela 2 până la 4 oare p. m.

Obiectele, cari se vor vinde, sunt: Giuvaericale, Ciasornice de aur și argint și alte scule de aramă, Cioaie, Cositor, flanele, haine bărbătești și femeiești, Cisme, Ghete și altele.

Vânzarea se face în bani gata. Rescumpărarea sau înnoirea amanetelor se poate face numai până cu o zi înainte de licitație.

În ziua vânzării cu licitație nu se permite nici într'un chip a prelungi amanetarea.

Brassó, 17 Novem. 1911.

(1—3). **Oficiul caslei de amanetare din Brașov.****Fotografii
senzaționale.**

Pentru a oferi ocașie Onor. public a-și procura cu puțini bani, **fotografii bune**, m'am decis, precum este obiceiul în orașele mari, a introduce în atelierul meu următoarele prețuri:

- 3 Cărți postale C. 1—
 - 6 „ „ „ 150
 - 12 „ „ „ 2—
 - 12 fotogr. visit format C. 4—
 - 12 „ Cabinet „ „ 8—
- Toate celelalte formate amăsurat cu aceste prețuri.

Cu toată stima

**Atelier fotografic
ADLER,
Strada Porții 14.**

Abonamente la
„Gazeta Transilvaniei“
se pot face ori și când pe timp mai îndelungat sau lunar.

Administr. „Gazetei Trans.“

**Mateine întreprindere
pentru stărpirea ploșnițelor și desinfectare.**

S'a înființat o întreprindere de stărpirea ploșnițelor și desinfectare, care a lipsit de mult în orașul nostru. Având experiență îndelungată, și provăzută cu mașinele necesare, curăță din ori și ce locuință ploșnițele, șvabi șoareci, cu deosebire molii, așa că nici urmă nu mai rămâne. Garantează că în locuințele curățite șoareci numai există.

La cerere prin o carte poștală, întreprinderea dă bucuros deslușiri.

Cancelaria în oraș: **Str. Pietrăriei (Köbánya) 5.** — Deposit de mașini: **Strada de mijloc 107.** — **Telefon 446.**

Primul atelier de biliarde în Brașov

Ioan Merth

Am onoare a aduce la cunoștința Onor. proprietari de cafenele și restaurante, că am înființat în **Strada Cismarilor nr. 8 un**

Atelier de biliarde.

Lucrez biliarde după sistemul cel mai nou, și orice reparație cu prețuri moderate, și executare solidă.

Cu toată stima

Ioan Merth.